

tam vetni a harminc éves kolozsvári, erdélyi táncház kapcsán, mégpedig azt, hogy van-e zenész, vagy nincs zenész. Mert különböző álláspontokkal szembesültem, hogy Kolozsváron miért nincs jelenleg rendszeres táncház. Van, aki azt mondja, hogy lehetne rendszeres táncház, de nincs hol. Ezt én nem értem, mert például itt a Tranzit Házban tudtommal minden héten lehetne. Van, aki azt mondja, hogy azért nincs táncház, mert nincs zenész. S akkor ez felveti azt a kérdést, hogy vajon harminc év alatt történt-e igazán előrelépés? Miért olyan periférikus még mindig a hangszeres, vagy egyáltalán a népzenei oktatás Erdélyben? A népzeneészhöz is iskola kell. Ez nemcsak hobbi és nemcsak a család. Tehát, hogyha itt tényleg nincs zenész, mert ugye a zenész nem tud ebből megélni, ezért klasszikus zenész lesz, elmegy filharmóniába, mint ahogyan annak idején mi is komolyzenét tanultunk, tehát ha a mai napig nem lehet ebből megélni, akkor valószínűleg ezért sincs rendszeres táncház. És egy utolsó dolog, ami megint összefügg mindezzel, hogy van zenész, vagy nincs zenész: a tavaly megszervezték az első Erdélyi Zenésztalálkozót. Megint ne vitassuk, hogy az jó volt, nem volt jó, a tényeket mondom, száztíz vagy százhusz zenész volt a listán. A listán! Ha ilyen sok zenész van papíron, akkor elvileg van zenész. A valóságban pedig megint ott tartunk, hogy papíron van ugyan zenész, de aktívan, heti rendszerességgel muzsikáló már nincs. Nagyon sok helyen ez a probléma, függetlenül attól, hogy a civil kezdeményezés milyen, hogy van vagy nincs, tehát, hogy egyszerűen nincsenek olyan zenekarok, mint annak idején volt a Bodzafa, Ördögszekér, Barozda stb. Hanglemezre pedig nem lehet táncházat tartani!

(Művelődés, 2007/3. 27–30.)

Évfordulós gondolatok

A február 17-én összegyűlt folkloristák, együttes vezetőik, régi táncházak beszélgetése el-elkanyarodott az amúgy remekül meghatározott iránytól, a kolozsvári táncház múltjának, jelenének és jövőjének boncolgatásától.

„30 éves a kolozsvári táncház!” – hirdette a plakát büszkén és kissé elbizakodottan. Ugyanis, ha levonjuk a muzsika és táncház nélküli éveket, örülhetünk, ha egyáltalán eléri a katonakort. Úgy járt a táncház is mára, mint az a gyermek, akire apuci-anyuci mások előtt mindig nagyon büszke, de valójában, a hétköznapiakban elhanyagolja. De most ne akadjunk fenn ezen, lényeg, hogy harminc esztendeje sírt fel először a hegedű Kolozsváron, a mozgalom hullámával létrejött táncházban. A februári évforduló jelentősége a kezdetekkor jelen lévő emberek, táncházak akkori hozzáállásában mérhető a leginkább. A kommunista rendszer olvasztótegyelének falára ütöttek részt a mozgalom erdélyi vonalának megteremtésével? A sza-

badszágvágy kézen fogta őket, a zártságban volt igazán édes a percnyi találkozás, amit hetente megélhettek, bizalomban, együtt, tiltottan. Hogy kultúrforradalom volt? Kétségtelenül. A nótaalapú álnépzenevel és műtáncsal szálltak szembe, renegát módon, azzal a meggyőződéssel, hogy értékesebbre, ősbibre letek. Nélkülük és Budapest, valamint a Kárpát-medence többi táncházasa nélkül ma egészen más fogalmaink lennének a népzeneiről, népi kultúráinkról. Talán megrekedtünk volna a sekélyes népieskedésnél, ahogyan az európai népek többsége. A románok kifejezetten büszkék tévécsatornákon ömlő, ál ősi kultúrájukra, a rendszer koholmányaiiban vélik felfedezni identitásuk esszenciáit. A Tranzit Házban zajló ünnepség lényege a találkozás volt. Egyesek messze földről, a határon túlról jöttek haza erre a napra. Elénekeltek az „Erdélyország az én hazám, nem német,/Odavágyik az én szívem, míg élek”-et, hogy másnap beüljenek a Volkswagenbe és hazafurikázzanak Nürnbergbe, jobb esetben Budapestre. Mégis együtt volt kis időre az aranycsapat. Pozsony Ferenc köszöntötte így a táncház szülőanyjait, -apjait a február 17-i kerekasztal-beszélgetés-kor: „üdvözlöm az erdélyi magyar táncházmozgalom aranycsapatát”. A néprajzszak professzora a méltó üdvözlés után hamar a műfaj kommerszialisálódásáról, majd a személyközi konfliktusokról szólt, mint a jelenleg rendszertelenül jelentkező kolozsvári táncház egyik lényeges akadályáról. Sokan feltették a kérdést a régiek közül, hogyan is áll a táncházak szénája Erdélyszerte, amire csak részválaszok érkeztek, pedig a Tranzit Caféban számos együttesvezető, folklorista és táncház-szimpatizáns volt jelen. Ordító hiányosságot bizonyít ez: nincs olyan szervezetünk, amely a táncházakkal törődne. Nincsenek adataink a helyi egyesületektől, nincsenek információink, mintha senkinek sem lenne igazán fontos a szabadon művelhető, tehát nem színpadi néptánc. A csoportok persze fényes honlapokon reklámozzák magukat, egyesületek állnak mögöttük és összefogó országos szervezetük is van. A biztató tematikával hirdetett kerekasztal-beszélgetés gyakorlati eredményét valószínűleg fogalmazta meg egy nagy öreg, amikor kifelé tolakodtunk: „adtunk a sz*rnak egy pofont”. Semmivel sem kerültünk közelebb a kolozsvári táncház újjraélesztéséhez, még elméleti szinten sem. A három Kolozsváron működő amatőr néptáncegyüttes irányítói közül kettő volt jelen. A Zurboló vezetőjét, Könczei Csongort nehezen vitte rá a lélek a megszólalásra, a régiek unszolására kezdte fejtegetni, mi minden akadályozza őt a táncház megszervezésében. Hiába van terem, hiába van ott a Tranzit ház, nincs olyan zenész, aki rendszeresen ott lenne és végigmuzsikálná az estét – szóltak az érvek. Bardocz Sándor hamar válaszolt is, ő bizony elmenne muzsikálni zenész barátaival, akár ingyen is, ha hívnák. Nem beszélve arról, hogy a környező falvakban, városokban számtalan elérhető (természetesen pénzért) zenekar van, amely muzsikálhatna. Az egész kerekasztalosdi idejének kétharmada a zenészkérdésről szólt, a „szükség van zenészekre” ismételtetésén mégsem jutottak túl a felek. A visszatetsző magyarázkodás helyett csendben építkeznek időközben a Szarkaláb Együttes. Pillich Balázs, aki nem volt ott a beszélgetésen, a szarkák tanyáján kéthetente-havonta szervez táncházat. Legutóbb, március huszadikán a palatkai adatközlő zenekar és a Nagyvárad Táncegyüttes zenekara biztosította az élőzenét. Az utolsó táncosok reggel hét óra környékén hagyták el a helyszínt. Igazolódnak ebben Both József szavai, az Ördögtérgeye művészeti vezető-

je szerint a táncsoportokban úgy kell nevelni a fiatalokat, hogy azok bármikor elővehessék a néptáncot és szórakozhassanak benne kedvükre. „A színpadról kerüljön vissza ez a saját életükbe. Ezen dolgozunk” – mondta a kerekasztal-beszélgetésen, felvázolta ezzel a helyes néptáncpedagógia lényegét, ami újratermeli a táncházat igényelő, követelő hozzáállást.

Áldozunk kicsit a pragmatikusság oltárán, tisztázzuk, kik is azok a szereplők, akik táncházat szervezhetnének Kolozsváron. Adott három táncegyüttes: a Zurboló, a Szarkaláb és az Ördögtérge. Meggyőződésem, hogy e három csapat összefogásából világraszóló táncház születhetne, de nem fog. Egyelőre nincs erre közös szándék és Pozsony Ferenc szolid megjegyzésében is ott lapul az igazság. Ami konkrétan szükséges a táncházhoz minden héten: terem (kocsmával a közelben), zenekar (egy vagy több), táncoktató táncházgazda és reklám. A Szarkalábnál mindebből csak az oktató hiányzik, no meg a heti rendszeresség, aminek, ha jól tudom, kizárólag anyagi okai vannak. A tánctanárt adhatná mondjuk az Ördögtérge, Both József személyében, és esetleg pénzzel is hozzájárulhatnának a szervezéshez, hogy minden hétre sikerüljön legalább egy bandát megfizetni. Vagy elhívhatnák Bardoczékat, akik időnként szívesen vállalnák, akár ingyen is ezt a munkát. Túl kell lépni az amúgy fontos, de a műfaj összkolozsvári jelenléte szempontjából szűken értelmezett csapatérdekeken a kolozsvári táncház érdekében.

Stanik Bence

(Művelődés, 2007/3. 30–31.)

TÁNCHÁZAT szervez kedden, április 24-én 21 órától a Heltai Alapítvány és a Szarkaláb Néptáncegyüttes. Muzsikál a türei-mérai Csűrös banda, valamint a szamosújvári Sóvirág zenekar. A táncház alatt nyitva tart a Heltai Folk-Kocsmá. Helyszín: a Heltai Alapítvány székhelye, Mikó/Clinicilor u. 18 szám.
(Szabadság, 2007/93. 2. – 2007. április 23., hétfő)

„Április 27. (péntek) [...] 19.00 – XVII. Zurboló Táncfórum – a kolozsvári magyar néptáncegyüttesek ünnepi előadása, fellép a Bogáncs, az Ördögtérge, a Szarkaláb és a Zurboló; 21.00 – táncház a Tarisznyás és a magyarpalatkai Kodoba zenekarok közreműködésével.

Április 28. (szombat) – 11.00 órától Palocsay Kata játszóháza és aprók tánca; [...]”¹²⁵
(Szabadság, 2007/94. 2. – 2007. április 24., kedd)

---

125 Részlet az *Erdélyi táncagyományok és a Tánc Világnapja* programból.